

Sygn. akt I C 765/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2019r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Maja Snopczyńska

Protokolant Agnieszka Ząbkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2019 r. w Świdnicy

sprawy z powództwa A. B., R. B.

przeciwko (...) Bank Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę kwoty 7 549,44 zł

I. zasądza od strony pozwanej (...) Bank Spółka Akcyjna w W. na rzecz powodów A. B. i R. B. solidarnie kwotę 7.549,44 zł (siedem tysięcy pięćset czterdzieści dziewięć złotych czterdzieści cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 czerwca 2018r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 2.134,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 1.800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 765/19

UZASADNIENIE

Powodowie A. B. i R. B. wnieśli pozew przeciwko stronie pozwanej (...) Bank S.A. z siedzibą w W. o zasądzenie solidarnie na rzecz powodów kwoty 7549,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa advokackiego według norm prawem przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej uiszczonej od pełnomocnictw.

Uzasadniając żądanie pozwu powodowie podali, że dnia 6 czerwca 2017 roku zawarli ze stroną pozwaną umowę o kredyt konsumencki na okres 60 miesięcy. Do wartości kredytu Bank doliczył koszt prowizji od udzielonego kredytu w wysokości 9437,08 zł. Treść uzasadnienia pozwu wskazuje, że w 12 miesiącu obowiązywania pierwszej umowy (na 48 miesięcy przed jej zakończeniem) powodowie spłacili całkowitą wartość kredytu, w tym również pełną kwotę prowizji. Spłata nastąpiła kredytem gotówkowym udzielonym przez (...) Bank S.A. Powodowie podkreślili, że fakultatywnym elementem umowy kredytu jest prowizja. Strona pozwana miała prawo do poboru prowizji, zaś powodowie mieli prawo do spłaty całości lub części kredytu przed terminem i z tego uprawnienia skorzystali. Wobec wcześniejszej spłaty powodowie ubiegają się o częściowy zwrot prowizji bankowej, zgodnie z treścią art. 49 ust. 1 Ustawy o kredycie konsumenckim. Wobec rozbieżności i trudności ze stosowaniem powyższego przepisu Rzecznik (...) i Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrazili stanowisko, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego następuje obniżenie wszystkich możliwych kosztów takiego kredytu, niezależnie od ich charakteru i niezależnie od tego, kiedy koszty te zostały faktycznie poniesione przez kredytobiorcę, z tym wyjątkiem, że redukcja ta ma charakter proporcjonalny, tj. odnosi się do okresu od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie.

Odnosząc się do wartości żądania pozwu powodowie wskazali, że zapłacili stronie pozwanej prowizję w wysokości 9437,08 zł za okres 60 miesięcy kredytowania. Kredyt spłacili w 12 miesiącu obowiązywania umowy. Podzielili wartość całej prowizji przez 60 miesięcy, tym samym za 1 miesiąc obowiązywania umowy prowizja wynosiła 157,28 zł. W związku z wcześniejszą spłatą prowizja winna ulec obniżeniu o kwotę 7549,44 zł, obliczoną jako iloczyn ilości miesięcy skrócenia obowiązywania umowy i wartości prowizji jednomiesięcznej (48 x 157,28 zł).

W zakresie odsetek powodowie podnieśli art. 52 Ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym kredytodawca jest obowiązany do rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości. Kredyt został spłacony dnia 22 maja 2018 roku (data wymagalności roszczenia), a więc do dnia 5 czerwca 2018 roku strona pozwana winna rozliczyć koszt prowizji. Od dnia 6 czerwca 2018 roku strona pozwana pozostaje w zwłóce ze spełnieniem świadczenia.

W dniu 2 listopada 2018 roku, w sprawie sygn. akt (...), Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Ś. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona pozwana zaskarżyła nakaz w całości i wniosła o zasądzenie od powodów na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie strona pozwana przyznała, iż stan faktyczny jest bezsporny. Z tymże, w ocenie strony pozwanej, okoliczność wcześniejszej spłaty kredytu nie powoduje, że prowizja za udzielenie kredytu podlega obniżeniu i zwrotowi, bowiem pobierana jest za konkretną, jednorazową czynność, jaką jest właśnie udzielenie kredytu. Strona pozwana zaznaczyła, że koszty pobierane za jednorazowe czynności lub usługi (np. opłata przygotowawcza pokrywająca koszty udzielenia kredytu, prowizja pośrednika za zawarcie umowy kredytowej) nie będą ulegały obniżeniu w razie spłaty kredytu przed terminem. Natomiast koszty „rozciągnięte” w czasie (np. odsetki, koszty zabezpieczenia lub ubezpieczenia kredytu, opłata za prowadzenie rachunku bankowego założonego do obsługi kredytu) będą podlegały obniżeniu według kryterium czasowego. Prowizja – pod względem prawnym – nie zależy od okresu kredytowania. Zasadność swojego stanowiska strona pozwana podparła doktryną oraz prywatną opinią, artykułami oraz orzeczeniami sądów powszechnych.

W piśmie procesowym z dnia 24 maja 2019 roku powodowie podtrzymali stanowisko wyrażone w pozwie.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

W dniu 6 czerwca 2017 roku powodowie A. B. i R. B. zawarli ze stroną pozwaną (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt konsolidacyjny nr: (...). Bank udzielił powodom kredytu w wysokości 95.324,08 zł, płatnego wraz z należnymi odsetkami umownymi w 60 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych nie później niż do 16 dnia każdego miesiąca. Zgodnie z §1 pkt 1 ust. 3a umowy, kredyt przeznaczony był m.in. na zapłatę kosztów kredytu w postaci prowizji od udzielonego kredytu w wysokości 9437,08 zł.

W dniu 22 maja 2018 roku powodowie dokonali wcześniejszej, całkowitej spłaty kredytu, w tym również pełnej kwoty prowizji.

Bezsporne

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Powództwo było zasadne.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 roku, poz. 2187 j.t.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Stan faktyczny był w niniejszej sprawie bezsporny. Konflikt pomiędzy stronami powstał na tle oceny, czy wobec takiej okoliczności zaszły podstawy do zwrotu powodowi części kosztów prowizji, proporcjonalnie do skróconego okresu kredytowania przyjętego w umowie, tj. na tle wykładni przepisu art. 49 ust. 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 roku, poz. 1083 j.t.). Na poparcie żądania pozwu powodowie przytoczyli szereg orzeczeń sądów powszechnych, stanowisko rzecznika (...) i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie interpretacji art. 49 wskazanej Ustawy oraz opinię Rzecznika Generalnego G. H. w sprawie zawisłej przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej C-383/18 w przedmiocie pytania prejudycjalnego. Z kolei strona pozwana powołała się na orzecznictwo, w którym dokonano odmiennej interpretacji art. 49 ustawy. Na marginesie w tym miejscu wskazać należy, że sąd zapoznał się w powyższymi orzeczeniami, jednak oddalono wniosek o dopuszczenie dowodu z wyroków z uzasadnieniami dołączonych do sprzeciwu, gdyż wyroki w innych sprawach nie są podstawą ustalenia stanu faktycznego.

Zgodnie z art. 5 ust. 6 Ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (zwanej dalej ustawą) całkowity koszt kredytu to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Natomiast wg. art. 49 ust. 1 ustawy w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Z kolei możliwość wcześniejszej spłaty gwarantuje art. 48 ust. 1 Ustawy, który stanowi, że konsument ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części kredytu przed terminem określonym w umowie.

Dokonując wykładni powołanych przepisów należy kierować się zarówno treścią art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/48/WE, stanowiskiem Rzecznika (...) i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 maja 2016 roku w sprawie interpretacji art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim oraz opinią Rzecznika Generalnego G. H. w sprawie zawisłej przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej C-383/18, na które powoływali się powodowie.

Analizując więc zapis art. 49 Ustawy o kredycie konsumenckim należy uznać, że ustawodawca wprowadził proporcjonalną redukcję całkowitego kosztu kredytu, a więc wszystkich kosztów, jakie klient poniósł w związku z udzieleniem mu kredytu, precyzując w art. 5 ust. 6, jakich kosztów to dotyczy, wymieniając w tym przepisie min. odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże. Tym samym uznać należało że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu zwrotowi podlega także – w odpowiedniej proporcji – także prowizja.

W tej kwestii wypowiedział się także Sąd Okręgowy w Ś. w uzasadnieniu do wyroku z 11 stycznia 2018 roku (II Ca 795/17, cyt. za LEX 2443478), wskazując, że „Ustawodawca nie dokonuje rozróżnienia prowizji. Podkreślić przy tym należy, że prowizja związana jest z wysokością kredytu, bo naliczana jest procentowo od wartości udzielonego kredytu.” oraz, że „Skoro więc kredyty zostały spłacone przez powoda wcześniej, to proporcjonalnej redukcji, w świetle wskazanych wyżej przepisów, powinna ulec też prowizja i nie ma racji strona pozwana, że prowizja której zwrotu domaga się powód, ma charakter prowizji nie podlegającej zwrotowi, taka argumentacja nie wynika ani z postanowień umów kredytowych, ani z cytowanych wyżej przepisów.”

Tym samym Sąd nie podzielił stanowiska strony pozwanej oraz interpretacji spornych przepisów dokonanych w orzeczeniach i publikacjach powołanych przez stronę pozwaną.

Bezspornym pomiędzy stronami było, że Bank naliczył i pobrał prowizję w wysokości 9.437,08 zł, która płatna była w comiesięcznych ratach oraz, że kredyt został spłacony wcześniej. Tym samym proporcjonalnemu obniżeniu powinna ulec też prowizja.

Mając powyższe na uwadze roszczenie powodów uznać należało za zasadne. Strona pozwana nie kwestionowała wysokości żądania w związku z czym zasądzone solidarnie na rzecz powodów żadaną kwotę.

Za zwłokę w zapłacie należności zgodnie z treścią art. 481 kc wierzycielowi przysługują odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej (przy braku - jak w niniejszej sprawie – innej umowy stron). Zasadne było żądanie powodów w zakresie naliczania daty początkowej odsetek ustawowych za opóźnienie. Zgodnie z treścią art. 52 Ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca jest zobowiązany do rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości. Pożyczka została spłacona w dniu 22 maja 2018 roku, a zatem do dnia 5 czerwca 2018 roku strona pozwana winna była rozliczyć się z powodami. W konsekwencji od dnia 6 czerwca 2018 roku strona pozwana pozostawała w zwłoce ze spełnieniem świadczenia.

Wobec ustalonych okoliczności, na podstawie cytowanych przepisów, w punkcie I wyroku Sąd zasądził od strony pozwanej (...) Banku S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów A. B. i R. B. solidarnie kwotę 7549,44 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc, mając na względzie wynik procesu i koszty poniesione przez powodów (300 zł opłata od pozwu, 1800 zł koszt zastępstwa pełnomocnika, 34 zł opłaty skarbowe od pełnomocnictw), którzy wygrali proces w całości, dlatego w punkcie II wyroku Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 2134 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.